

Septimiu ALBINI, *Societatea „Transilvania”. Amintiri de la „Tribuna” veche. Scrieri politice*, ed. Răducu Rușeț, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2014.

În ciuda importanței sale și a rolului jucat în cadrul *mișcării tribuniste* și în cadrul *Memorandumului* din anul 1892, Septimiu Albini rămâne totuși un personaj insuficient valorificat de cercetarea istoriografică mai veche sau mai nouă¹. În acest context, lucrarea tânărului cercetător Răducu Rușeț, produs al școlii clujene de istorie, se constituie deopotrivă într-un demers de restituire documentară și într-un mijloc de readucere în centrul atenției a marelui român.

Lucrarea sa, care beneficiază de girul profesorilor Nicolae Bocșan și Ioan Bolovan în calitate de referenți științifici, pune în fața cititorului o serie de informații inedite provenite din *fondul Ioan Lupaș* al Arhivelor Mitropoliei Ortodoxe Române de la Sibiu. Ele se constituie din însemnări memorialistice, scrise de autor cu diferite ocazii, în care acesta prezintă părți ale activității desfășurate ca redactor al revistei *Tribuna*², o micromonografie a societății „Transilvania”³, instituție importantă pentru românii ardeleni ai celui de-al nouăsprezecelea veac, scrisă cu prilejul împlinirii a patru decenii de la înființarea ei, dar și din câteva idei, comentarii, atitudini ale sale, grupate de către editor sub genericul *Scrieri politice*⁴.

Volumul beneficiază de asemenea de o *Notă editorială* (p.7-18), ce reprezintă de fapt într-un studiu introductiv, destul de amplu și bine documentat, ce cuprinde deopotrivă informații biografice sau detalii privitoare la manuscrisele antologate în paginile lui, și un tabel cronologic (p. 19-24), util deopotrivă cititorului nefamiliarizat cu viața și activitatea lui sau istoricului care are nevoie urgentă de o informație. La fel de util este și indicele onomastic ce însoțește însemnările tribunistului (p. 161-164), întocmit cu maximă scrupulozitate de către antolog. De asemenea, notele infrapaginale ce însoțesc textul, constând fie din informații legate de procesul de culegere, fie din informații complementare privitoare la anumite personalități despre care vorbește Albini în însemnările lui sau din trimiteri la surse bibliografice complementare, se constituie într-un element util lectorului, ce denotă calitatea și seriozitatea cercetării.

Datorită acestor caracteristici, ineditului conținutului și importanței informației oferite, lucrarea de față va reprezenta cu certitudine un instrument util pentru cercetările viitoare și un aport ce va contribui cu siguranță la consacrarea editorului între istoricii serioși ai generației de mâine.

Iuliu-Marius Morariu

¹ Iată câteva dintre cele mai importante și mai recente cercetări consacrate acestui subiect: Răducu Rușeț, *Profilul biografico-intelectual al lui Septimiu Albini (1861-1919)*, „Astra Salvensis”, anul I, nr. 2, p. 49-53; Elisabeta Simion, *Prefață*, în vol. *Septimiu Albini, 1848 în Principatele Române*, București, 1998, p. V-XIX; Ilie Moise, *Un scriitor uitat, Septimiu Albini*, în vol. *Septimiu Albini, Scrieri*, Sibiu, 1998, p. 5-31; Vlad Popovici, *Septimiu Albini la „Tribuna” din Sibiu (1886-1894)*, „Anuarul Institutului de Istorie «George Barițiu» din Cluj-Napoca”, anul XLVI, Cluj-Napoca, 2007, p. 223-236; Vlad Popovici, Răducu Rușeț, *File de memorialistică: Septimiu Albini, Amintiri de la Tribuna Veche*, „Chronos. Revistă de istorie”, anul VII, nr. 2 (15), Iași, p. 38-44.

² Pentru o prezentare amplă a fenomenului tribunist, vezi și: Vlad Popovici, *Tribunismul (1884-1905)*, Cluj-Napoca, Editura Presa Universitară Clujeană, 2008.

³ Vezi și Ioan Cîlcu, *Din trecutul societății „Transilvania”*, Editura Bucovina, s. n., 1940, pentru mai multe informații privitoare la istoria societății „Transilvania” și importanța ei pentru istoria culturii române din Ardeal în cea de-a doua jumătate a secolului ai XIX-lea și la începutul secolului XX.

⁴ Este vorba despre câteva considerații pe marginea legii naționalităților și a regimului electoral din Ungaria (p. 59-67, p. 69-78), despre câteva gânduri cu privire la discriminarea Partidului Național Român în raport cu partidele maghiare (p. 79-87), despre un eseu privitor la românii din Transilvania și Regat (p. 89-102), despre câteva considerații cu privire la politica românilor din Ungaria (p. 103-154), dar și despre un eseu intitulat *Ungar și Maghiar* (p. 155-160), în care sunt tranșate de asemenea probleme de natură politică.